

Roņiem drošu murdu izstrāde

Austrumsomijas FLAG

Saimaa ezers Somijā

Projekta pārskats

Saimaa saldūdens ezera gredzenotais ronis ir endēmisks zīdītājs Somijā un arī apdraudētākā roņu suga pasaulē. Viens no lielākajiem tās draudiem ir noslīkšana zvejnieku izliktajos zvejas tīklos. Tomēr tas rada arī ievērojamus zaudējumus pašiem zvejniekiem, kuru tīkli tiek saplēsti un loma daļu apēd roņi. Zvejnieki, sadarbojoties ar dabas aizsardzības speciālistiem un zinātniekiem, izveidojuši murdus, kas aizsargā viņu lomu, nenodarot pāri slazdā iekļuvušajiem roņiem.

Saimaa ezerā mītošo gredzenoto roņu aizsardzības pasākumi, t.sk. zvejas tīklu aizliegums, ievērojami ietekmē rūpnieciskās zvejas nosacījumus šajā reģionā – arī tām 30 māsasaimniecībām, kuru galvenais iztikas avots ir zveja Saimaa ezerā. Šie zvejnieki iesniedza kopīgu ierosinājumu Austrumsomijas FLAG izveidot un izmēģināt roņiem drošus pontona murdus, balstoties uz iepriekšējo pieredzi Baltijas jūrā, taču pielāgojot to iekšzemes apstākļiem.

FLAG uzdevums bija projekta ierosināšana. Tas apvienoja zvejniekus, dabas aizsardzības speciālistus un zinātniekus, kā arī piesaistīja Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) Axis 3 līdzfinansējumu, lai izstrādātu un izmēģinātu murdu, kura atvērums būtu noslēgts tādā mērā, lai tajā varētu iepeldēt zivis – asari, zandarti un repši (Baltijas jūrā zvejamas baltās zivis, mazākas par lašiem) –, taču lai tajā nevarētu iekļūt Saimaa ezera gredzenotie roņi. Saimaa ezera gredzenotie roņi ir arī mazāki par Baltijas jūrā mītošajiem pelēkajiem roņiem. Šī projekta īstenošanai tika piesaistīts koordinators, un 6 zvejnieki, kas nodarbojās ar rūpniecisko zveju, šos tīklus divus gadus izmēģināja.

Fotogrāfs: Juha Taskinens

Galvenās atziņas

- › **Saistība ar FARNET tēmām:** Inovācija, vide, kultūra un sabiedrība
- › **Rezultāti:** Murdu izmēģinājumi joprojām turpinās, taču rezultāti jau tagad ir tik iedvesmojoši, ka vietējā likumdošanā, kas attiecas uz zvejniecību, ir paredzamas izmaiņas, kas atkal atļaus murdu lietošanu Saimaa ezerā. Tam vajadzētu mazināt tiklu zvejniecības apmērus un tās radītos riskus roņiem, vienlaikus pasargājot zvejnieku lomu un no tā izrietošos ienākumus. Tika izstrādāts arī plāns izmantot šo izmēģinājumu rezultātus 5 miljonus EUR vērtā LIFE projektā, kura īstenošanas tiesības ieguva Somijas Mežu un parku apsaimniekotājs un kura mērķis bija uzlabot Saimaa ezerā mītošo gredzenoto roņu aizsardzības statusu. Tas iekļaus zvejas selektivitātes turpmāku attīstīšanu un šajā reģionā nozvejoto zivju sugu dažādošanu.
- › **Nodošanas iespēja:** Roņu kā aizsargājamas sugas statuss sagādā grūtības daudzām zivsaimniecībām Baltijas jūras reģionā. Šim projektam ir plašas tālākas izmantošanas iespējas tajos reģionos, kur joprojām aktuāli ir mēģinājumi līdzsvarot dabas aizsardzības prasības ar zivsaimniecību ekonomisko dzīvotspēju. Tas varētu nozīmēt vienkāršu tehnoloģijas pārņemšanu vai, kā šajā gadījumā, zvejnieku iesaistīšanu ar mērķi pielāgot to atšķirīgiem kontekstiem.
- › **Noslēguma komentārs:** Šis projekts parāda, kā zvejnieki spēj ieņemt vadošo lomu uzņēmējdarbības vides attīstīšanā, sniedzot ieguldījumu aizsargājamo sugu aizsardzībā, kas parasti tiek uzskatīta par viņu darbības apdraudējumu. Viņiem tas ir izdevies, līdzdarbojoties inovāciju ķēdē virzienā no apakšas uz augšu.

Kopējās izmaksas un EZF ieguldījums

Projekta kopējās izmaksas: EUR 239 000

EZF Axis 3: EUR 102 770 (43%)

Valsts līdzfinansējums: EUR 136 230 (57%)

Axis 4: projekta ierosināšana

Projekta informācija

Nosaukums: Roņiem drošu murdu izstrāde Saimaa ezera reģionā

Ilgums: No 2011. gada līdz šodienai

Lietas izpētes datums: 2013. gada aprīlis

Projekta atbalstītājs

Austrumsomijas FLAG

Pekka Sahama

E-pasts: pekka.sahama@kerimaki.fi

Tālr. (+358) 50 550 2100

[Video par murda darbību](#)

[Dati par Austrumsomijas FLAG](#)

Redaktors: Eiropas Komisija, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, ģenerāldirektors.

Atruna: Kaut arī Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par šā dokumenta vispārējo izveidi, tomēr tas nav atbildīgs par dokumenta saturu un negarantē datu precizitāti.